NAM THỨ MƯỜI BỐN — SỐ THỨ 2662 — NGÀY CHỦ-NHẬT 31 JANVIER 1926

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT-LEGAL
DEPOT-LEGAL INDOCHINE
N° 4634

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Hà-Nội báo-đảm chuyển-giao tận nhà	Người đem đến nhà	Gửi về các tỉnh	Hải-Dương, Thái-Bình, Nam-Định	Hưng-Yên, Phủ-Lý, Ninh-Bình, Thanh-Hóa	Ngoại-quốc
Một năm	12$00	6$50	6$50	6$50	6$50	12$00
Các làng và		8.00	8.00	8.00	9.00	»
Các công-sở	»	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Sáu tháng	3.00	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Ba tháng	1.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00
Một tháng	0.50					

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: P. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 088 de large.
Une seule insertion . . . 0 $ 50 le c/m
Par contrat annuel . . . .
Par centimètre et par insertion . . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một điều mong-mỏi về việc y-tế ở trong xứ này

Kể cái công cuộc khai hóa của chính-phủ bảo-hộ ở xứ này thì việc y-tế cũng là một việc rất cần kíp mà rất lớn-lao; các nhà thương là những nơi cơ quan y-tế của nhà-nước lập ra cho người bản xứ được tới mà khám bệnh xin thuốc, được nhờ cái dư-huệ y-học y-dược của Thái-tây, hiện hầu đã có khắp cả toàn quốc trong Nam ngoài Bắc; trong nhà thương nào thì cũng có đủ thầy, đủ thuốc, đủ người khán-hộ, đủ dụng cụ xem bệnh làm thuốc hẳn-hoi, công-qui nhà-nước chi vào việc y-tế hàng năm kể có một số tiền rất lớn; cứ cái hình-thức bề ngoài mà xét thì như thế ai cũng tưởng rằng việc y-tế ở trong xứ này cũng đã thập phần hoàn-thiện, người bản xứ phần nhiều cũng đã nhờ đó mà hưởng được cái hạnh-phúc mạnh người lại sức, trơn lông đỏ da, cái ơn-huệ y-học y-dược của Thái-tây cũng đã theo lá cờ bảo-hộ mà nhuần-thấm trong đất nước này suốt từ nơi đô-hội tỉnh thành cho đến chốn hang cùng ngõ hẻm, một cái dân-tộc gầy còm yếu ớt là cái dân-tộc Việt-Nam ta may có để một ngày kia nhờ được có thuốc tiên thầy thánh mà trở nên một dân-tộc cường-tráng kiện-toàn.

Mà phải, ai lại chẳng công nhận rằng y-học y-dược Thái-tây là rất tinh-thâm rất hoàn bị đã phát minh được nhiều điều bí hiểm, đã thí nghiệm được nhiều điều dịch đáng, đã kinh trị được nhiều công-hiệu linh ứng như thần, trải qua kể hàng bao nhiêu những bậc triết-nhân thạc-học bên Âu-châu nghiên-cứu tinh-vi khám phá những bệnh-tình bệnh-tượng, điều-chế những dược-vị dược-phương, thành hẳn một cái chuyên khoa công-xảo về nghề hoạt nhân thọ thế; ai lại chẳng từng mắt trông thấy, không thì cũng tai nghe thấy minh-bạch hai năm rõ mười những là cưa, là cắt, là nối ruột, là mổ gan, là chân đã liệt mà chữa lại lành, là mắt đã mù mà chữa lại sáng, là thuốc tiêm, thuốc thụt, dược đáo hồi xuân. Một cái lợi khí hoạt nhân thọ thế mà nhiệm tài tình như thế, mà nay nhờ cái công cuộc y-tế của chính-phủ bảo-hộ dựng đặt ra ở xứ mình, mình cũng được hưởng cũng được dùng, thì còn có cái hạnh-phúc gì hơn cho mình nữa.

Song có một điều hiển-nhiên ai cũng biết, ai cũng nói, ai cũng phàn-nàn là cũng thầy cũng thuốc, cũng cách khán-hộ thế, cũng dụng-cụ xem bệnh làm thuốc thế, mà ở một cái bệnh-viện tự-lập, chữa với một ông thầy thuốc phải tốn phí nhiều bạc nhiều tiền với ở một nhà thương làm phúc, chữa với quan thầy nhà-nước thì quả có khác nhau xa; việc thuốc thang chữa trị thế nào thì không dám bàn, nhưng cứ xét ngay về cách khán-hộ, cách xem bệnh làm thuốc thì không có thể cãi được là không cầu-thả sơ-lược nhiều. Từ nghĩ một người bệnh đã đến rũ giường liệt chiếu, thập tử nhất sinh, nằm vó võ một mình, con thèm cơn khát hay lúc giở chứng nọ tật kia, van-vi được với các quan ông quan bà khán-hộ người dỏ lòng ban cho một cốc nước, một tí thuốc hay giúp cho một chút việc cần dùng gì, thì mất bề hàng giờ hàng buổi khẩn vái kêu cầu mà có khi cũng đành tuyệt vọng, thâu đêm suốt sáng, mong đỏ con mắt được gặp quan thầy thuốc đến, thì trong mấy phút đi đạo khắp qua một lượt, bảo chưa kịp nghe, bỏi chưa kịp nói, đã hết mất thì giờ vàng ngọc mà không sao kéo lại được một cái nhìn nhân-đức từ-bi; cách khán-hộ như thế, cách xem bệnh làm thuốc như thế, thì thầy nào thuốc nào cho có công-hiệu đến người bệnh được; mà chính cái cách khán-hộ cùng cái cách xem bệnh chữa thuốc ở các nhà thương ta, cứ theo những lời truyền-thuyết của phần nhiều người bệnh đồn đi, thì không phải là không có phần nào như thế; dù không đến nỗi thế thì cũng quyết không được cẩn thận kỹ lưỡng chăm-chỉ như ở các bệnh viện tư lập và chữa với các thầy thuốc rước khách chiêu bảng; không trách rằng thuốc tây vẫn là hay, mà công cuộc y-tế của chính phủ bảo-hộ truyền bá thuốc tây vào trong xứ này đã bao lâu nay vẫn chưa có thực ích thực lợi cho người mình được mấy tí.

Mong rằng Chính-phủ Bảo-hộ đã làm ơn thì làm ơn cho trót, về những cách khán-hộ cùng cách xem bệnh chữa thuốc ở các nhà thương trong xứ đều hết sức cải lương, mỗi một nhà thương, tùy số người bệnh ít hay nhiều mà đặt cho đủ thầy thuốc trông coi săn-sóc, ngoài các quan thầy thuốc Đại pháp kíp nên luyện lấy nhiều những y-sinh bản xứ giúp việc thêm để xem bệnh cho được thật kỹ càng làm thuốc cho được thật cẩn thận. Những kẻ làm công làm việc trong các nhà thương phải theo đúng mệnh lệnh của quan thầy thuốc cùng các y-sinh, làm hết cái bổn-phận khán-hộ, hễ thấy động có việc gì đến bệnh liều-lĩa oán-thán thì khiển trách rất nghiêm nhặt ngay. Cơm nước thuốc thang của người bệnh dùng phải có các y-sinh xem xét kỹ càng, mà bất thời phải thường phải thanh-tra vào tận nơi khám xét nữa. Có thế thì những bệnh-viện mới thật là những nơi dưỡng bệnh, mà công cuộc y tế mới thật làm trọn được cái chức-vụ cứu tế cho nhân dân, y học y-dược của Thái-tây, nhờ chính-phủ Bảo-hộ đem truyền bá vào trong xứ này mới thật có ơn-huệ lớn cho nhân dân xứ này vậy.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 28 Janvier 1926

Việc tài chính nước Pháp tại nghị-viện

Các báo đều nói rằng hôm nay, khi các ông nghị nói chuyện với nhau, thì cái lẽ việc bàn bạc về chương-trình tài-chính, kết cục sẽ phải soạn một cái chương-trình điều-hòa, mà trong chương-trình mới này thì định một khoản thuế về việc thực-sản, thế cho khoản thuế về tiêu giả nọ.

Hội-đồng tài chính của nguyên-lão nghị-viện đã họp M. Chéron, tiên-thần ủy viên sổ chi thu, có bàn giảm 75 nghìn triệu về các khoản chi tiêu thêm và giảm 25 triệu, 400 000 quan về các sổ chi tiêu phụ.

Việc tổ chức lại bình-giá

Về bản dự án tổ chức lại bình-giá để trình nghị viện chiều hôm nay, M. Painlevé có nói cho các nhà báo biết rằng đó là bản dự án thứ nhất ấn-định cái thể lệ của bình-giá. Bản dự án thứ nhất ấy sẽ cách sắp đặt bình giá, bản dự án thứ hai ấn-định các ngạch lính và các sổ lính, bản dự án thứ ba ấn định thể lệ tuyển lính.

Việc ở Syrie

Ở Beyrouth có tin rằng các ông nghị-viện mới tráng cờ ở Antioche và ở Alexandrette có đệ trình M. de Jouvenel một lá đơn xin rằng đất Sandjak sẽ đặt làm một nước tự-trị ở dưới quyền quản-trị nước Pháp và không thụ thông vào chánh-phủ đất Syrie và thành Damas.

Việc ở Maroc

Đại-tá Huot, nguyên chánh giám-đốc sở tin tức, sẽ giữ binh-quyền miền Taza.

Tang-lễ Hồng-giáo-chủ Mercier

Thành Bruxelles đã làm tang-lễ Hồng giáo-chủ Mercier rất lớn. Tang lễ do Bỷ-hoàng Albert, và hoàng-thái Léopold chủ-trương. Đại-biểu Pháp đưa đám có giáo-chủ Dubois, giáo chủ Baudrillard, thống-chế Foch và đại-sứ Herebette.

Việc nước Đức

Trong khi tuyên bố chương-trình của tân nội-các, M. Luther, có bày cử những người nhiệt thành mưu việc tu-phục quốc-gia đến dự hội Vạn-quốc.

Việc giấy bạc giả ở Hung-gia lợi

Ở Budapest có tin gửi đến báo *Chicago Tribune* nói rằng bức thư của M. Brand gửi cho bà-tước Batthyan đã có kết quả ngay lập tức. M. Botbeo tuyên bố rằng hiện nay đã tìm được cách khiến cho các viên sảnh sự Pháp đến dự lấy lấy cung các tội nhân.

Khi M. Clauchant ở phòng giấy M. Batthyan ra, có nói với tình tứ rằng ngày nay, nên cái thế ông Brand phải gửi thư đến. Ông nói từ giờ trở đi thì mọi sự như thường, chứ không có gì là lạ cả.

Việc nước Nhật-bản

Các xưởng đóng tàu bể ở Kawasaki đã làm xong một cái tàu bay bắt sắt để phòng pháo. Tàu ấy to nhất từ xưa nay. Máy phát-động sức mạnh 10000 mã-lực. Tàu ấy có thể bay 200 kilomètres một giờ, trong 11 giờ luôn. Tàu có đem nổi chiếc đại-bác kiểu nhỏ và 2.500 kilos bôm.

Quan thủ-tướng Kato tạ thế.

(I dopac fie)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Tôi nhờ quí báo làm ơn chỉ bảo cho việc như sau này:

Nguyên tôi có hai cái văn-tự: một cái 40 đồng, không có chữ lý-trưởng thị thực; một cái 34 đồng có chữ thị-thực, tôi cho tên M ở cùng huyện với tôi (khác tổng và làng) vay đã 3 năm nay, vốn lãi không giả và đòi mãi cũng không chịu giả, lại ra mặt vỡ.

Vậy nay tôi có thể đưa hai cái văn-tự ấy kiện được không? Và kiện ở Tòa án nào? Có phải nộp tiền bất-chỉ không? Nộp trước khi đâu đơ kiện hay là sau?

Nếu tôi đi xa gửi thư recommandé về Tòa-án kiện có được không? Mà khi người mắc nợ đã nhận giả thì tôi có phải ra nhận lấy tiền không?

Hiện nay người mắc nợ có hai anh em gái, còn mẹ già, người mẹ ở với người thứ hai, gia sản thì đã chia rồi, và phần đường lão của người mẹ cũng đã để rồi. Còn như phần riêng của người mắc nợ tôi thì trước được non một mẫu (3$ viết tắt cho mẹ); nhà nước độ 18) đồng linh; tuyển được một mẫu.

Tất cả gia sản người mắc nợ nước được 300 đồng. Vậy nếu khi người ấy không chịu giả tôi thì tôi có thể kêu xin quan tòa tịch biên được không? Văn-tự chưa trước-bạ cả.

LỜI ĐÁP. — Được, nhưng phải đem hai cái văn-tự ấy đến trước bạ tại tòa Sứ tỉnh mình đã, rồi đính vào đơn mà kiện tại tòa án đệ nhị cấp tỉnh người ợ mình ở. Kiện về việc hộ, bao giờ cũng phải nộp tiền lệ-phí tại phòng lục-sự tòa án, nhiều ít bao nhiêu đã có lệ, và phòng lục-sự phải cấp giấy biên-lai cho.

Đi xa gửi thư recommandé cũng được, nhưng phải đợi rõ chỗ mình ở, khi nào Tòa cho đòi mình đến đối chất, mình phải đến ngay.

Khi người ợ trả tiền, mình chẳng về lấy thì ai lấy cho?

Nếu người ợ không chịu trả, thì có thể xin Tòa cho tịch biên gia-sản hoặc xin bỏ tù ợ cũng được.

Ph. h.-L.

TANG-LỄ ĐỨC KHẢI-ĐỊNH

Theo chương-trình lễ đã định, thì đám rước đức Khải-định qua các đường sau này:

Ngày 29 janvier, từ điện Cần-thành rước qua Nội vụ ra cửa Hiển-nhân, đi qua trước các Bộ, ra cửa Thượng-tứ, qua đường Paul Bert, cầu Clémenceau, đường Jules-Ferry, lên con đường Nam-giao. Tế-cung tạm nghỉ ở lễ điện trước cửa Nam-giao; rồi lại rước lên đường Nam-giao, tối 29 janvier phụng-nghênh ở đàn Nam-giao. 30 janvier rước từ đàng đi qua đường Thiệu-trị, đường Gia-khê, 17 giờ thì rước đến lăng Khải-thành.

Nhân dân Pháp (cả đàn bà trẻ con) không được dự lễ đi quan, chỉ đợi ở trong rạp dựng trước Nội-vụ. Chỉ có quan Toàn-quyền, quan Khâm-sứ và mấy vị đại-biểu lên lăng Khải-thành.

Ngày 29 janvier hồi 6 giờ 45 phút, quan Toàn-quyền từ phủ Khâm-sứ đi vào Nội. Các quan chức cũng đi với ngài là quan Khâm sứ Trung kỳ Pasquier, quan sứ-thần Pháp ở Bangkok Pila, quan sứ-thần Ý-đại lợi ở Bangkok Amedori, quan quản-lý văn-phòng phủ Toàn quyền Le Foll và các viên chức phủ Toàn-quyền, quan giám-đốc chính-trị và hành-chính M. Eutrope, thay mặt quan Thống-sốc Nam-kỳ, quan giám-đốc chính-trị và hành-chính M. Chesnaye, thay mặt quan Khâm sứ Cao-miên, quan Khâm mệnh của quốc-vương Cao-miên S. E. Chabaey Poan, quan giám đốc chính-trị và hành-chính Bride thay mặt quan Thống-sứ Bắc-kỳ, quan Đông lý phủ Khâm-sứ d'Elloy, quan thiếu tá Bénard, quan lộ lý Bộ-lợi, Levadoux.

Quan Toàn quyền và các quan đáng xe ở trước Đại-sang-môn, rồi đi chân vào cung; khi đến trước điện Cần-thành, có các quan đại-thần ra nghênh-tiếp.

Đúng 7 giờ, sứ hành lễ đủ quan, 7 giờ 30 phút, rước tế-cung từ điện Cần-thành đi ra.

Sau tế-cung thì sẽ theo thứ tự đi như sau này:

1· Lưỡng-cung và các tân-phi;
2· Đức Bảo-đại, quan Toàn-quyền, quan Khâm sứ, các quan Thượng-thư và các quan Đại hiến Pháp;
3 Các quan văn võ đình thần.

8 giờ rước đến cửa Hiển-nhân, nhạc binh tây cử quốc nhạc lâm lễ chào.

Phụng yên tế cung ở trong nhà-sốc rồi, quan Khâm-sứ Trung-kỳ đi đến bên hữu tế-cung, đọc bài điếu tang; bài điếu tang đọc xong rồi, quan Toàn-quyền và các quan viên làm lễ chào, quân đội bồng súng.

Đức Bảo đại mới quan Toàn quyền và các đại viên Pháp vào cung, ra an dân Pháp đến giải tán. Rồi quan Toàn-quyền cùng các đại viên Pháp đi ô-tô về phủ Khâm-sứ.

17 giờ ngày 30 Janvier, đám tang đến lăng Khải-thành, sẽ phụng yên tế cung ở trước toại-đạo.

Ngày 31 Janvier, quan Toàn quyền và các đại viên đi ô tô lên lăng Khải-thành Hồi 8 giờ 40 phút, quan Toàn-quyền và các đại viên đến lăng, có các quan thượng-thư nghênh tiếp.

Quan Toàn quyền, các đại-biểu và nhân dân Pháp tiễn lên đến bậc thứ nhất, đức Bảo-đại mới quan Toàn-quyền và các đại viên đứng bên tay mặt ngài, còn các nhân dân Pháp đứng bên tay trái. Quan Toàn-quyền sẽ đọc một bài điếu tang.

Bài điếu tang đọc rồi, một quan thượng-thư Tổng-thống đức Bảo-đại rước tế cung xuống đất, rồi thầy các quan dự tang đều làm lễ chào, rồi các quan thượng-thư và các quan nhất-phẩm đẩy tế-cung theo toại đạo vào huyệt.

CÁC PHƯƠNG-SÁCH TRỪ CÁI TỆ HÀNH KHẤT Ở NƯỚC PHÁP XƯA NAY

Về thời trung-cổ có chỉ dụ ấn-định các phương-sách rất nghiêm đối với kẻ hành khất. Trong năm 1351, vua Jean le Bon hạ lệnh cho bọn hành khất khỏe-mạnh trong ba ngày giới, phải ra khỏi thành Paris, và phải bỏ nghề hành khất. Những kẻ không tuân lệnh bị tống giam, mà bắt ăn uống khám-khổ. Tái phạm thì bị đánh dấu bằng sắt nung. Năm 1547 vua Henri II bắt những kẻ hành khất mạnh khỏe phải phục tội khổ sai. Năm 1566, nghị-viện có lệnh cho bọn vô gia-cư, vô nghề nghiệp, và bọn bần dân mạnh khỏe quê quán không phải ở Paris, trong 24 giờ phải bỏ Paris đi nơi khác, không có thì sẽ bị tội thất-cổ, mà không xét xử gì cả.

Về thế-kỷ XVII và XVIII, thì bọn hành khất mạnh khỏe, dân ông phải tội khổ sai, dân bà, con trẻ, người già, và người có tật phải tội giam. Trong năm 1793, pháp-viện nghị hội bắt các nhà giam mà đặt các công-xưởng cho bọn ấy, nhưng đến năm 1793 quốc-sức nghị hội lại đặt ra các nhà trừng giới. Đến 1808 mới đặt ra các nhà trợ-bần.

Hiện nay, những kẻ mạnh khỏe đi hành-khất thì phải phạt tiền hay phạt giam.

Tự do diễn đàn

Mấy lời ngỏ cùng anh em lao-động

Bản quán tiếp được bài sau này có bỏ bớt đi mấy câu, còn y nguyên văn đăng báo cho rộng đường dư luận:

Quan Toàn-quyền Varenne là một nhà chính-trị về xã-hội tả-đảng, ngài nhận trọng-trách cai-trị xứ ta, ngài muốn thi hành cái chính-sách hiệp nhân-đạo, hiệp công-lý, hiệp trình-độ dân ta ngày nay, ích lợi cho hậu-vận nước ta sau này, ngài rất ân cần săn sóc dân ta, dân ta cũng rất hoan nghênh ngài, tin cậy ngài. Anh em lao-động ta, anh em lại càng nên hoan-hô ngài, vì ngài là quan Toàn-quyền thứ nhất chú ý đến anh em, thấu nỗi lầm-than lao-khổ, sinh-nhai chật hẹp khó nghèo, lại ra toàn của anh em; ngài muốn thi-hành cái chính-sách bảo-hộ cho, như ngài đã nói trong bài diễn-văn kỳ hội-đồng chính-phủ mới rồi. Mừng thay, dẫu lời ngài mới nói ra, ngài chưa thực-hành được hoàn-toàn, song anh em cũng nên tưng hô ngài, ghi ân ngài, tận tâm mong ở như ngài.

Ôi! ngài đã để con mắt cao xa trông đến anh em, anh em hễ lại không tự mình lại đến mà hay sao? Thi-hành một cái chính-sách bảo-hộ cho người lao-động ở một xứ như xứ ta có phải một điều dễ đâu, thực là một việc rất khó khăn, trăm nghìn điều ngăn trở sẽ sinh xuất, khéo nào phải trèo đèo, lội suối, qua núi mới tới được mục-đích. Anh em phải biết rằng ngài muốn mưu đồ điều chỉ thiện cho, anh em phải thể tấm lòng các thượng-cấp ngài, tán-trợ cho công việc của ngài sẽ bớt nỗi khó khăn ngăn trở mới phải chứ. Chính vì ý đó tôi viết bài này bàn cùng anh em.

Muốn tán-trợ công việc của quan Toàn-quyền phải làm thế nào?

Tôi xin nói rằng: anh em nên tự xét lấy những điều khuyết-điểm của mình, tự sửa lấy mình mà nhờ ơn chánh-phủ giúp cho, phải tự thú rằng chính những điều khuyết-điểm của mình là những rỗ khó khăn khán giải-quyết của chánh-phủ, sinh nỗi ngăn trở cho quan Toàn-quyền trong việc thi-hành luật lao-động bảo-hộ cho anh em.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng cho "Kho Sách Xưa Quán Ven Đường" (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Vậy những điều khuyết-điểm của anh em là những nỗi gì, những điều gì?

Kẻ không phải là ít, tôi hãy xin tạm bàn để anh em suy xét, mất điều đối với chánh phủ, một điều ở như anh em.

Trước xin nói về cái trình-độ tri-thức, cái tư-cách của anh em lao động xứ ta.

Nói đến trình-độ tri-thức, tư-cách của anh em lao-động xứ ta ai chẳng bảo là khó nói. Anh em suốt ngày làm công việc nặng nhọc, không rỗi thì giờ chau-dồi về đường tri-thức, còn lấy đâu làm có tri-thức được, cái lẽ đó là lẽ cố nhiên. Đường tri-thức khuyết-điểm, tư-cách lấy đâu làm hoàn-toàn, nhưng nói rằng anh em lao-động không có tư-cách gì thì không chắc là thực. Trong bọn lao-động sao chẳng có người có tư-cách, ngôn tay cầm có ngón dài ngón ngắn, huống chi trong mấy mươi vạn anh em lao-động lại không có người thế nọ thế kia sao. Nói rằng anh em lao-động xứ ta cũng có tư-cách như anh em lao-động các nước khác thì khi quá, anh em lao-động xứ ta, từ xưa đến nay chưa từng được một chút giáo-dục phổ-thông như anh em các nước mà bảo so sánh được với anh em các nước phần nhiều là người có cái học-thức phổ-thông.

Nay anh em nên kết thành đoàn-thể, tự giáo-dục lấy cho nhau, tự [illegible] với chánh-phủ để chánh phủ có thể thi-ân cho một cách chính đáng, nên xin phép chánh-phủ lập ngay một đoàn-thể tương-tế lao-động thích-hợp với cái chính sách của quan Toàn-quyền Varenne, phá trợ ngài trong những nông nỗi khó khăn khi thi-hành luật lao-động.

Đoàn-thể tương-tế lao động phải xếp đặt ra làm sao?

Trước hết xin anh em mưu lấy sự lợi-ích ngay: mỗi anh em mỗi ngày để ra một xu đến năm xu, tùy theo sự kiếm ăn khó dễ của mỗi người, tại lấy món tiền đó ra mà bỏ vào đoàn-thể lao động mưu toan mọi sự ích lợi chung. Anh em đừng thấy nói mỗi ngày bỏ ra một xu đã cho làm ít, không đủ làm được việc gì đâu. Giả như hội tương-tế lao-động đã được chánh-phủ cho phép thành lập rồi. Số anh em lao-động thì nhiều, hãy cứ tạm dự liệu rằng đoàn-thể tương-tế có một vạn người, mỗi người mỗi ngày góp đoàn-thể một xu, vậy trong một tháng ba mươi ngày đoàn-thể tương-tế lao-động sẽ thu được:

0$01 × 10.000 × 30 = 3.000$00

trong một năm ba trăm sáu mươi ngày sẽ thu được:

0$01 × 10.000 × 360 = 36.000$00

một năm có thể thu được ba vạn sáu bạc, thiết tưởng cũng là một khoản khá to, có thể để thực-hành mọi việc ích lợi chung: như lập nhà cứu-tế-bộ để anh em cùng nhau đi lại giải-trí, luyện-tập cho nhau cái tư-cách đối với mình đối với các nhà tư-bản công nghệ thế nào là phải, thế nào là lương lợi lương tích cả người đến làm, lại nhờ chánh-phủ cùng các nhà trí thức trong công-hội mỗi công giải nghĩa lý, các lẽ xử ở đời cho anh em nghe, anh em dần dần tỉnh ngộ ra; như lấy khoản tiền để cứu tế lẫn cho nhau, chuẩn tai cấp nạn cho nhau, tìm việc làm cho nhau khi một vài anh em chẳng may không có chỗ làm; trong một vài năm nếu khoản thu của đoàn-thể có dư dụ, lại có thể mở đồng sinh lợi tức cho khoản tiền dư dụ đó, sẽ lấy ra lập các xưởng công nghệ để anh em người nào không có việc làm đến đó mà làm; lại còn có thể mưu-để cái hậu vận cho con em trong họ anh em mình, xin chánh phủ lập trường dạy để con em trở nên người có tư-cách hoàn-toàn.

Xin hãy tạm phác họa bấy nhiêu văn-tắt lời lợi cho anh em; nhưng có điều rất cần cho sự thành lập đoàn-thể tương-tế lao-động là vấn-đề tiền. Đã đành vì sự ích chung, sự can-hệ chung, anh em mỗi người gom góp mỗi ít đoàn-thể tương-tế lao-động sẽ có tiền, nhưng phải trả lấy lợi lãm sao thu được tiền chắc chắn, giữ được tiền của thân cho đoàn-thể tương-tế lao động.

Việc ấy có thể thành được là trông cậy ở như anh em, ở như tấm lòng tương-thân tương-ái của anh em, ở như lấy lòng anh em phải giúp phải bọc lấy nhau, phải tương nhau, phải nghĩ đến nhau. Anh em lao-động ta ơi, có một điều anh em nên tỉnh ngộ ra, anh em chớ nên phụ bỏ cái dịp tốt là dịp quan Toàn-quyền Varenne nghĩ đến đã nghĩ đến anh em, anh em lại không tự nghĩ lấy thân sao. Anh em lao-động phải nghĩ đến anh em lao-động mới được.

Phạm-chu-Đồng

GIỐNG VẬT NGỦ THẾ NÀO?

Ai cũng nghiệm ra giống chó trước khi nằm ngủ thì quay vòng tròn mấy vòng mới nằm. Các nhà sinh vật học cho cái việc cử-động ấy, là vì cái tính di truyền của tổ tiên mà sinh ra. Khi xưa giống chó còn ở rừng núi, trước khi nằm ngủ nó phải quay vòng tròn, để dẹp cỏ xuống làm ổ cho êm mà nằm. Trước đây người ta tưởng rằng giống vượn nằm nghiêng bên cạnh suốn mà ngủ, đến nay thì biết rằng vượn cũng nằm ngửa như giống người; giống khỉ nhỏ đêm ngủ ở trên cây, tay cũng nằm lại như khi nắm lấy cành cây vậy. Giống hươu dài cổ (girafe) khi ngủ cứ hất đầu đưa lên trên lưng, còn giống hươu thường khi ngủ cứ để cổ như lúc thức. Giống ngựa thường ngủ đứng, có con không bao giờ thấy nằm cả. Nhiều giống vật ngủ rằng, như con tê-giác, con lợn, con hải-mã, khi ngủ, thường nằm nghiêng vì cũng nó không gập lại được. Giống gấu thì không có tính gì khác thường, có khi bẻn cũng mắc vào cành cây mà ngủ.

Tin sau cùng

Việc tài-chánh tại nước Pháp

Nghe đâu M. Doumer ưng thời khoản thuế về các sổ tiền giả ng, để đặt khoản thuế về thực tiễn. Về khoản thuế này tính ra cũng sẽ thu được bằng khoản thuế kia.

Việc nhà Đông-pháp ngân-hàng

Hội-đồng coi về việc đất Algérie, các đất thuộc địa, và các đất bảo-hộ đã xét là đơn của M. Labaste, chánh phòng Canh-nông Nam-kỳ, về việc gia hạn cái độc-quyền nhà Đông-pháp ngân-hàng.

Việc chiến-tranh ở Trung-hoa

Quân Phụng-thiên, chiếm được Thượng-lý, rồi tiến lên miền Loan-châu, sau lại lui về sở cách quốc dân quân 50 kilomètres. Phòng-ngọc-Tường có đặt ở Bắc-kinh một khoản thuế về thuốc lá quốc rồi. Tuần lý thu được bao nhiêu để vào quỹ riêng của Phùng.

Lính ở Hà-bắc, tụ tập ở Hankẻu, đã đem đến Han-kẻu để trợ lực cho quân của Ngô-bội-Phu.

Quỹ khách tại Đông-dương

Quan sứ-thần Pháp ở Bangkok là M. Wilden cùng phu-nhân, nhà trước thuật tiểu thuyết Pierre Benoit, cùng phu nhân trong khi lưu ở Saigon, thì trợ tại phủ Thống-đốc.

(Indopacifi)

VIỆC HANOI

Thời-biểu

7 giờ 20 đỗ
15 giờ 21 đỗ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ		11 $ 15
— nhì,	—	10 45
— ba,	—	9 45
Thóc hạng nhất,	—	6 65
Bắp ngô	—	6 80

Giá bạc. — Kể từ ngày 30 Janvier 1926 giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1$ 1. 20

Tàu tây. — Tàu *Hanoi* mang thư đi Hongkong, đến ngày chủ nhật 31 Janvier hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ chạy qua đường Pakhoi, Hoihow và Fort Bayard.

Các tàu từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 6 giờ 20 sáng 31 janvier.

— Tàu *Tonkin* đến sáng thứ-nhật 31 janvier hồi 10 giờ ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Hongkong.

Các tàu từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối 30 janvier.

Cờ tang đức Khải-định. — Trong ba ngày đám tang đức Khải-định là 29, 30 và 31 janvier thì các công-sở đều treo cờ tang cả.

Việc học-đồ ở các tỉnh. — Vừa rồi quan Tổng-sứ Pháp-kỳ có thông tư cho các quan công sứ các tỉnh từ chu-tri đại-khái như sau này:

Có nhiều quan công sứ hỏi tôi về mọi cách thức học-đồ cho điền thổ mấy hạt ở các tỉnh nên làm thế nào.

Cứ như cái phương pháp đã thi-nghiệm tại tỉnh Hà-đương, thì xem ra được kết quả mĩ mãn lắm, chắc có thể đi từ cách ấy mà thi hành cả ở mọi tỉnh khác trong miền Trung-châu được. Nhưng trước khi các ngài định thi hành ở tỉnh hạt ngài, thì xin trình cho tôi biết rõ các ý-định của các ngài về việc trước hết đã.

Đạo nghị-định ngày 9 novembre 1921 tuyên bố và thi hành đạo chỉ-dụ ngày 4 octobre 1921 chuẩn cho thi-hành quyền thứ nhất bộ Dân-luật Annam, ở khoản thứ 2, có nói rằng hàm các nơi đã đem thi hành quyền thứ nhất bộ Dân-luật Annam thì đều phải do nghị-định quan Thống-sứ định đoạt về sau. Nhất là việc trước-bạ điền-thổ đã nói trong chương thứ IV mục thứ XI ở bộ luật ấy, thì phải theo như thể lệ đó.

Về cái vấn đề điền-thổ, hiện nay đương có một hội-đồng riêng của ra để khảo cứu. Vì chưng ở Bắc-kỳ vẫn chưa tuyên-bố điều luật nào nói về các bất động sản cùng các quyền hạn về điền thổ, nên trong khi làm việc, Hội-đồng ấy gặp nhiều nỗi khó khăn lắm.

Vậy phải cần có lệ luật ấy đã rồi mới có thể ấn định các thể lệ về việc ấy các địa hạ được. Các luật lệ ấy lẽ thì hành nội trong năm 1926 này, nhưng đợi cho đến khi giải quyết xong về phương-diện ấy, thì hiện nay có cần lắm hãy nên thi-hành lệ trước bộ điền-thổ. Nếu cứ trước bộ cả thì e rằng khi sẽ làm xong rồi, không thể làm thành sổ nhất định nữa.

Quan Thống-sứ Robin đi kinh-lược. — Quan Thống-sứ Robin đi kinh-lược tỉnh Nam-định và Thái-bình.

Rước đèn. — Tối thứ hai lễ Saint-Vincent rồi 9 giờ có cuộc rước đèn. Hợp ở đường Francis Garnier, trước cửa tòa Đốc-lý và qua những đường phố sau này:

Đường Dumiré, Amiral Courbe, France, Général Galliéni, Lebunetle, Babillot, Paul Bert, Francis Garnier, hàng Đào, hàng Bè, hàng Bát-tân, hàng Đ.ẫu, cửa Đông.

Ông huyện Cát-văn-Tấn tỏ lòng trung-thành với Nhà-nước. — Cứ như tin ở Bắc-ninh gửi về thì mới đây ông Cát-văn-Tấn tri-huyện Gia-lâm có làm giấy xin Nhà-nước nhân lúc đồng *phật lăng* (franc) của nước Pháp bị giảm giá, nên bắt dân đem Bắc-kỳ phải đóng mỗi người thêm hai hào, rằng mỗi mẫu phải nộp cũng 2 hào, tính ra trong một huyện ông chưa phải là huyện tốt mà ông được tiếm tám nghìn đồng. Cần các quan chức làm việc với Nhà-nước thì cứ lấy thứ bực mà đóng, như các hàng tổng-đốc, tuần-phủ thì giảm nghìn quan, các hàng án-sát và phủ, huyện thì kém số ấy một ít, tính ra cả Bắc-kỳ nước được 30 triệu *francs*. Cứ như ý quan huyện Gia-lâm thì dân Bắc-kỳ đã có phải chịu như thế cũng không ai phải cau mày.

Nhà nước phải nay lấy sổ ra ân thưởng thuở cho ông Cát-văn-Tấn về sự tỏ lòng trung-thành như thế, nhưng ta chẳng rằng không khi nào Nhà-nước lại theo cái ý kiến ông mà bắt dân phải chịu một cái thuế mới mà dân ta chưa hiểu là bổ nào.

QUÀ NGÀY TẾT!

Bán-hiệu mới có sang những thứ nước hoa thơm có tiếng xưa nay:

Nước hoa mùi Thủy-tiên giá 1$ 20.
Ce que femme veut — Pour être aimée — L'amour dans le cœur — Un jour viendra — Premier Oui — Un jardin la nuit — Le Jade, vân vân.

PHAN-BÁ-CẦN
HIỆU CHẾ TẠO VÒNG-HOA-PHỤNG
82 bis, Rue du Chanvre, Hanoi
3024

HIỆU BÁO-CHẾ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
MỚI HỎI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở ĐÂY
2022

TRUNG BẮC HỌC HIỆU
校學北中
22, phố Nhà-thờ (rue G. Lamblot) Điện-thoại số 150
HIỆU-TRƯỞNG: PHẠM HUY-LỤC

Là trường tư-thục của báo Trung-Bắc-Tân-Văn mở ra có đủ năm lớp Sơ-học kiêm-bị, dạy theo như chương-trình nhà nước, nhưng chú trọng nhất về Pháp-văn và Quốc-văn.

Học-phí lấy nhiều hơn các trường khác là vì nhà học lịch-sự và sạch-sẽ không kém gì các trường nhà nước và mỗi thầy học chỉ dạy độ 25 học-trò trở lại. Hễ quá số ấy thì lại mở thêm lớp khác. Các thầy học kén toàn những người sành nghề cả.

Buổi tối có lớp học riêng chuyên dạy những học-trò đi thi bằng Sơ-học Pháp-Việt và thi vào các trường Cao-đẳng tiểu-học.

Giấy xin học gửi đến Trung-Bắc Học-hiệu 22 phố Nhà-thờ, Hà-nội.

Giả danh làm phúc. — Báo *France Indochine* kỳ vừa rồi có đăng một việc giả danh làm phúc để mưu lợi tại khải như sau này:

Một người Tây là M. Dalmasso mua những tập tem (timbre) ở Pháp của hội các bà Hồng-thập-tự, mỗi tập là 3 quan mà bán lên 5 quan, nhưng bán ra bức Đông-Pháp thì mỗi tập quan ấy lại thu những một đồng bạc. Bởi vậy tòa án vừa xử một thám có phải người đến khám ở phòng trọ người ấy tại khách-sạn Coq d'or thì có tịch biên được nhiều tập và nhân các ngân phiếu cùng là giấy má khác. Tòa án đã cho bắt lỗi M. Dalmasso nay bị cáo về tội lừa dối. Hiện nay hội Hồng-thập-tự bên này đã điện xã hội Hội-chánh ở bên Pháp cho biết việc bán các tập timbre ấy thế nào.

Một tin mừng cho các nhà muốn bỏ lụt. — Bà quản vừa tiếp được thư của quan phó Bình-lương, *A Dejean de la Bâtie*, hiện ở bên Pháp, nguyên giáo-sư trường Cao-đẳng Luật Pháp chính, cho phép bán báo bỏ giá mấy bộ sách luật của ngài soạn toàn bằng tiếng Pháp cả.

Quốc-tế công pháp (*Droit international public* trước giá 3$00, nay hạ giá 2$00; Quốc tế tư pháp (*Droit international privé*) trước giá 3$00, nay hạ giá 2$00; Hàng-hải pháp lệ (*Droit maritime*) trước giá 3$00, nay hạ giá 1$50 và Thương-luật học (*Droit commercial*) trước giá 4$00, nay hạ giá 3$00.

Mấy bộ sách luật này, bản tại bản-quán. Tiền nước gửi đi các tỉnh, tính riêng.

Hội nào than Đông triều ở Uông-bí cần dùng người thầu khoán về việc làm đường sắt hầm mỏ than, mỏ đá v. v

5.534

BÁN BẤT CHIA RA TỪNG LÔ MỘT

Một ngôi trông ra những phố Reinach và phố Riquier về con đường Gia-long.

Hỏi tại số 77 đường Gia-long, từ 12 đến 14 giờ và từ 17 đến 18 giờ.

5.532

Tại hiệu BÁO CHÍ MONTÉS ở bán:

CHLORATE DE POTASSE dùng làm nhảo.
L'ALUN de CHROME dùng để nhuộm da.
ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để khắc thủy tinh.
CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hàng bánh và kẹo.

3001

Muốn biết lịch-sử ông Phan-bội-Châu và cái ân lòng lấy của ông tại Hội-đồng đề-hình mới rồi thì nên xem quyển sách của báo *Trung Bắc-tân-văn* đã xuất bản, có biên chép đủ lời tranh-biện và các lời biện thuyết của hai luật-sư cãi cho ông Phan. Những lời tranh-biện và những lời biện thuyết ấy duy có báo *Trung Bắc tân-văn* là biên được hết.

Giá bán một quyển 12 xu.

Re-ommandé thì gửi thêm 8 xu là hai bảo.

Mỗi quyển trang đầu có một cái ảnh ông Phan-bội-Châu.

Mua buôn và mua lẻ hỏi tại nhà in báo *Trung Bắc tân-văn*.

NƯỚC MẮM

Chiếu theo điều-lệ nhà nước, ngày hôm 21 Décembre 1926 này HẢI-LOI, CÔNG-TY, ở Hanoi, phố Mới, số nhà 72 đã đệ các thứ nước mắm, đóng chai và thùng có giấy thí nghiệm. Có cả mười hộp bán.

« Giá tinh phải chăng »

5.537

FAMILY-CINÉMA
Phố hà g Buồm Hanoi
Ngày và tối thứ bảy 30, ngày và tối chủ nhật 3 Janvier, thì thứ hai 1er và tối thứ ba 2 Février 1926!
Tại bản rạp chiếu Phim-ảnh
ĐỨC KHẢI ĐỊNH
3.008

MỚI XUẤT BẢN
QUYỂN THỨ NHẤT
LES MISÉRABLES
de Victor Hugo
Người-dịch-văn-Vinh dịch quốc-văn
Bên chữ Pháp, bên quốc-văn
260 trang, giá: 0$50
Cước gửi recommandé mỗi quyển: 0$20

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thọ đã nghỉ tăng Bắc-Kầu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập Rus.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lận bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1$ 00
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32, GIÁP NỐI SỐ 236
4018

Nam-Tống Phi-Long

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tân-chúa phán rằng:

— Ta thường nuốt đêm không ngủ, cũng chỉ nghĩ về điều ấy, nay nghe nhà-ngươi nói đến, khác nào như người đang ngủ mê mà có kẻ gọi to. Vậy ta sai sứ sang giảng-hòa với *Khiết-đan*, may ra hai nước cùng được nghỉ quân, trăm họ tránh khỏi cái nạn lầm-than khổ-sở thì thật là nhờ công ngươi vậy.

Tang-dụ-hàn truyền cho học-sĩ viện thảo một tờ biểu để trình *Tân-chúa*. *Tân-chúa* sai *Phùng-tử-kim* đi sứ, đem tờ biểu ấy sang xin giảng hòa với vua *Khiết-đan*.

Tờ biểu như sau này:

« Hàng chúa là *Tấn* quốc hoàng-đế *Thạch-trọng-quí* sai sứ-giả là *Phùng-tử-kim* đem một đạo biểu văn tâu trình *Khiết-đan* đại quốc hoàng đế « bệ hạ sử xét.

« *Tấn* triều lấy được thiên hạ, thật là nhờ cái phúc ấm của đại-quốc « giáp cho, mới có ngày nay. Bởi « trước vì bọn gian thần là cha con « *Triệu Đức-quân*, bày mưu gian dối, « đặc tội với đại-quốc, cho nên đại-« quốc hoàng đế mới đem quân sang « hỏi tội tiểu-quốc tôi.

« Tôi tuy gặp cuộc binh đao, khiến « trăm họ phải chịu lầm-than cực khổ, « đại-quốc hoàng-đế biết đến, tất « cũng động lòng xót thương.

« Nay đã sai sứ đem biểu sang dâng « xin cho giảng hòa như cũ tiền-quốc « tôi lại vẫn hàng năm cống hiến, « tuân theo cái lệ như cháu thờ « ông, không bao giờ dám trễ-nải, « nguyện có hoàng-thiên hậu-thổ, « chứng giám lời thề. Nếu bằng sai « lời thì tiên-hoàng-đế có thiêng, tất « cũng không tha thứ vậy ».

Vua *Khiết-đan* xem xong tờ biểu, đưng ngồi nẫm ở trên ngự tọa, ngẫm lại bảo *Phùng-tử-kim* rằng:

— Chỉ vì *Tấn* chúa trái lời hẹn ước, vậy nên ta phải đem quân sang đánh, không thể nào mà cho giảng-hòa được.

Thuật luật thái-hậu thấy vua *Khiết-đan* nói giận, mới sẽ bảo rằng:

— Người Trung-quốc có thể làm vua *Khiết-đan* được không?

Vua *Khiết-đan* nói:

— Không thể được.

Thuật luật thái-hậu nói:

— Thế thì con muốn làm vua Trung-quốc hay sao?

Vua *Khiết-đan* nói:

— Họ *Thạch* dám phụ ơn ta, không để nào tha được.

Thuật luật thái-hậu nói:

— Giả sử con lấy được Trung quốc, cũng không thể làm vua Trung quốc được, mà vạn-nhất thất bại, hối lại làm sao cho kịp.

Vua *Khiết-đan* nghe nói, bấy giờ mới nguôi cơn giận, truyền đặt tiệc khoản-đãi *Phùng-tử-kim*. Ngày hôm sau, *Phùng-tử-kim* vào tạ-biệt vua *Khiết-đan*.

Vua *Khiết-đan* bảo rằng:

— Ngươi về bảo cho *Tấn-chúa* biết rằng ta nghĩ tình *Thạch lang* thuở xưa, một lòng trung thành thờ ta, cho nên ta không nỡ khi dễ cho đáng đời phải tuyệt-diệt. Nếu *Tấn-chúa* muốn giảng hòa thì tất phải sai *Cảnh-diễn-quảng* và *Tang dụ-hàn* hai người đến để chứng-kiến lời thề mới, lại cắt hai đảo *Trấn châu* và *Định-châu* để dâng cộp tạ, mới có thể xong việc được.

Phùng-tử kim vâng lời, về yết-kiến *Tấn-chúa*, đem mấy lời của vua *Khiết-đan* dặn bảo, tâu lại để *Tấn-chúa* nghe. *Tấn-chúa* nghe nói vua *Khiết-đan* có ý tức giận, biết là không thể giảng hòa được, mới không sai *Cảnh diễn quảng* cùng *Tang-dụ-hàn* đi nữa.

Bỗng thấy *Thiên-hùng-quân* là *Lưu-hân* dâng biểu tâu rằng:

— Có chức chỉ-huy-sứ là *Phương-giản*, nhân lúc Trung-quốc đói kém, sang đầu hàng quân *Khiết-đan*, rồi lại cắn quân *Khiết đan* vào ăn cướp, xin bệ-hạ mau mau liệu kế.

Tấn-chúa nghe lời tâu, tức thì truyền lệnh cho *Bổ sự* Nhà-nước chỉ-thảo chánh-sứ và *Lý thẩ trình* làm chiếu-thảo phó sứ, để đem quân đi đánh giặc.

Triệu oánh can rằng:

— Bổ quốc công nguyên là bọ quí-thích, làm đến đại-tướng, mà lòng tham chưa chán, vẫn ngấm-ngầm không yên, kẻ hạ-thần thiết nghĩ không nên giao phó binh-quyền cho ông ấy. Nếu cần phải đi đánh *Khiết-đan* thì chỉ bằng dùng một mình *Lý thẩ-trình* là hơn.

Tấn-chúa không theo lời, liền sai *Bổ-sự* đi đánh. *Bổ sự* vâng lệnh, ngay ngày hôm ấy đem quân tự *Bột-lương* dọng có nổi tiếng, thẳng đường tới cõng *Kỳ châu* hạ trại, rồi sai người đi dò-la tin tức quân *Khiết-đan*.

Cả thám-tử về báo rằng:

— Quân *Khiết-đan* đã kéo đến *Định-châu*, hiện đóng ở phía nam sông *Hô-đà*.

Bổ sự nghe tâu, liền họp các tướng lại để thương nghị mưu kế. *Trương-ngạn-trạch* nói:

— Quân *Khiết-đan* đóng ở bên bờ sông là có ý muốn sang *Hàng-châu* để đón đánh quân ta. Vậy quan nguyên-soái nên đem quân qua sông, tiến sang *Hàng-châu* trước khiến cho *Khiết đan* không kịp ngừ mưu, ấy là cái đạo quyết-thắng đó.

Bổ sự khen phải, truyền lệnh chia quân làm hai đội: tiền-đội và hậu-đội, lấy qua sông *Hô đà*, hạ trại ở bờ bên đông, rồi trại quân *Khiết đan* cũng đối đó.

Ngày hôm sau, vua *Khiết đan* thấy quân *Tấn đã* qua sông, bảo các tướng rằng:

— Ta vẫn thường trong khi vội vàng, quân họ chưa thể bắc cầu được, không ngờ ngày nay họ lại đến trước, khiến cho mưu-kế của ta không thành, chẳng qua cũng là bởi số trời vậy.

Triệu diên-thọ tâu rằng:

— Kẻ hạ-thần nghe nói chú tướng tâu quân *Tấn* bây giờ thì *Bổ sự* Người ấy chỉ tham thì lợi, chứ không giỏi về việc chiến-đấu tại quyết không thể nào đảo-thắng được.

Vua *Khiết-đan* lấy làm phải. Bấy giờ quân *Tấn* sang quân *Khiết-đan*, hai bên giữ nhau, không bên nào ra đánh.

Quan thủ-sứ bên *Tấn* là *Lý cốc* nói với *Bổ-sự* rằng:

— Hiện nay đại-binh ta sách *Hàng-châu* chỉ trong gang tấc đến lấy có thể trông thấy nhau được. Nếu ta dùng thuyền tam-bản kéo lên nhau, giải đất lên trên thì trên khác thành một chiếc phà-kiều, rồi một mặt vây quân trong thành, đất lên làm hiệu, một mặt bọn ngài ở đang đêm vào phá trại giặc, trong ngoài hợp nhau mà đánh, thì quân giặc phải bỏ trốn về.

Mọi người nghe nói, đều hớn-hở mà bảo rằng:

— Lời bàn của quan thứ ấy rất hợp ý rất phải!

Chỉ có *Bổ sự* sơ mưu mực bảo các tướng rằng:

— Kế ấy không nên dùng.

Bổ sự lại nói *Lý cốc* đi sang *Khiết-châu* để *Gia-vận quân lương*. *Lý cốc* vâng mệnh ra đi. Tại ấy truyền dẫn trong trại quân *Khiết đan*, *Triệu-diên thọ* với vàng nói với vua *Khiết-đan* rằng:

— Nếu *Bổ sự* biết dùng cái kế của *Lý cốc* thì quân ta tất thua. Nay *Bổ sự* sai *Lý cốc* đi sang *Hoài châu vận-lương* thì tất thế nào cũng phải qua lối sau trại quân ta đóng, chỉ bằng bộ-hạ cho một toán tinh-binh ra trận đường vậy (sang cản quân họ, quân họ tuyệt lương thì chỉ đánh ngồi chịu chết đói mà thôi.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo,
15 châu-kính
Mặt và kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11$50
Bán tại hiệu :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Thờ thuốc Pommade Cadum thoa mà da hết phồng, hết nổi đỏ rần.
3044

NGƯỜI ĐẸP

Hiệu tôi vừa nhận được bên Pháp gửi sang thứ Sáp-Thơm, xưa nay Qui-khách đã công-nhận là sáp mềm thịt, trắng da, xanh tóc, chóng đậi, sạch gầu khỏi chấy. Nhất là mùa hanh, thứ sáp này lại có đặc-tính chữa bệnh nẻ rất thần hiệu. Bán buôn giảm giá 20%, bán lẻ mỗi hộp giá tiền là 6 xu.

Hỏi tại hiệu Đức-long, 90, phố Mã-mây, (Hanoi). 3011

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền : **1$30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền : **0$80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul Bert, Hanoi
3013

Hiệu kim-hoàn

昌 進
HOANG-QUANG-THIEN
Bijoutier
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chữ tại trường Công nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng đúng tuổi. Các ngài chiếu cố lại sẽ làm sửa, xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì. 3032

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

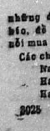
Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol chất : Salol và chất : Uroformine
Giá 1$80 một hộp 3001

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở *Quảng-đông* bên Tàu, đã mấy mươi năm nay, có mở cửa chi-nhánh ở *Vũ-đi-sơn*, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo hạng tại trên non cao như liên-tâm, ô-long và thủy tiên, vân vân, dùng cách hóa-học điều chế, ai gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ cành, gọi là SONG HỈ CHINH THÁI ĐÀNH-TRÀ, công-dược nhiều qui khoẻ hoàn-nghênh. Nay xin đem những đặc-biệt riêng của trà VINH-MẬU dâng báo, để qui-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điếm bán trà VINH MẬU :
Nam-định : phố Khách, số 144.
Hà-nội : phố Hàng-ngang, số 25
Hải-dương : phố Khách, số 14.
3025 *Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch*

Ai đi du lịch hồ Ba bể nên biết. — Tòa sứ Bảo-lạn có điện rằng nhân dịp tết nguyên đán này, ai đi du-lịch hồ Ba-bể trong khoảng từ 5 đến 20 février thì khỏi lòng tìm được phu khiêng vác cho trong quãng từ Chợ rã đến Ba-bể.

Cuộc diễn thuyết tại hội Trí-tri. Đến ngày thứ năm 4 février 1926 hồi 9 giờ tối, ông y-khoa bác-sĩ Cassaux quản đốc nhà thương chữa mắt sẽ diễn thuyết về « Người ta mù là tại thế nào »

Quan lại thuyên chuyển. — M. Từ-nguyên Mạo, tri phủ hạng nhì tại phủ Ứng-hòa (Hà-đông) nay đổi đi thương-tá Vĩnh-yên thay M. Trần-văn Cận đổi đi Ninh-bình.

M. Tuyên-quang, tri phủ hạng nhất ở ngạch Trung-kỳ mới đổi ra thì nay bổ đi tri phủ Ứng-hòa thay M. Từ-nguyên-Mạo.

Một kỳ thi thư ký. — Ngày chủ nhật 7 février 1926, hồi 7 giờ rưỡi công-ty hỏa xa Vân-nam sẽ mở một kỳ thi thư ký hạng ba. Người ứng-thí phải có một cái văn-bằng trong các văn-bằng sau này : Diplôme de fin d'Etudes Complémentaires Franco-Annamites, Brevet Elémentaire, Brevet d'Enseignement primaire Supérieur.

Người ứng thi phải đến xin giấy tại phòng Secrétariat des Services Administratifs.

CÁC RẠP CHỚP BÓNG

Kính cáo các ông chủ rạp chớp bóng và các nhà chiếu ảnh dong các nơi, biết rằng, ở nhà chớp bóng « Cinéma Tonkinois » 13, phố hàng Quạt, Hà-nội, có bán và có cho thuê chương trình rất đẹp, rất hay giá rất phải chăng

Muốn hỏi thêm điều gì xin viết thư đến. 3009

MUA MAU KÉO HẾT

Nhân dịp tết Tây ở hiệu đúc đồng « FONDERIE TONKINOISE » Hoàng-xuân-Lan ở Hanoi, số nhà 53 bis, cuối phố Ngõ-Trạm (Avenue Henri d'Orléans), có chế nhiều kiểu đồ đồng rất đẹp, đồ dùng làm đồ tặng hảo, vậy xin các ngài chiếu-cố lại mua cho. 3012

Trường cai đội lục-quân và pháo-thủ ở chùa Thông. — Năm nay trường dạy các cai đội lục-quân và pháo-thủ sẽ bắt đầu khai giảng từ ngày 1er mars tới nơi này.

Những người được tuyển vào ở trường ấy, thì trước khi vào học, phải đi khám bệnh kỹ càng đã, để cho trong năm học khỏi có người vì sức yếu mà phải giả về ngũ.

Sau khi làm xong nhà cửa ở trên ấy, thì các binh lính có thể đem cả gia-quyến lên ở trên ấy được.

Sáng 28 février này, thì những người dạy cùng sẽ khởi hành lên chùa Thông.

Một việc cướp giật 1 160 đồng bạc ở tàu thủy. — Vừa rồi, một người lái gỗ, tên là Đàm-Thiện, 31 tuổi, đi thả *Kim-ôn* ở Ninh-giang sang Nam-định, có mang một món tiền là 1.160 đồng, trong số ấy thì 500 đồng là bạc giấy, còn toàn là bạc đồng, gói cả trong một cái chăn nỉ đỏ, cắp ở nách.

Khi tàu tới chỗ ngang làng Trung-hòa, thình lình có một người lực-lưỡng, chừng 30 tuổi, lại đẩy người lái gỗ ấy một cái thật mạnh, người lái gỗ ấy ngã bổ chửng xuống, cái chăn gói bạc cũng rơi ra, tên thì có một người khác cướp ngay cái chăn đó nhảy xuống sông, rồi cả người lực-lưỡng đẩy người lái gỗ lúc trước và hai người hành khách ở tàu cũng nhảy tõm cả xuống sông, trốn sang bờ bên kia mất.

Đá bóng thi tranh giải quán-quân. — Ngày mai chủ nhật, hồi 2 giờ 30 chiều, ở bãi đá bóng đường Thành sẽ có cuộc đá bóng thi để tranh giải quán-quân 1925-26 (championnat de 1925-26, 2e série) do hai hội *Eclair* và *1er Tirailleur Tonkinois* tranh-đấu.

Chắc cuộc vui sẽ kịch-liệt, vì lần trước hai hội đã xin tranh-đấu, song bất phân thắng phụ.

Hội *Eclair* sẽ có những tay này dự cuộc :

Goal : M. Minh.
Arrières : MM. Tảo và Quay.
Demis : MM. Lưu, Quỳ (Capitaine) Khiêm.
Avants : MM. Thọ, Tỵ, Ngọc, Nông, Bích,
Mong rằng giờ sẽ tạnh ráo và bà con ta bớt chật thì giờ đi xem cho đông.

Lê-cả-Rí

Đổi tên. — M. Nguyễn-thịnh-Đường quán làng Chi-tông, tổng Gia-thượng, huyện Kim-anh (Phúc-yên) được phép đổi tên là Nguyễn-thịnh-Cương.

Đổi chân và đổi tổng. — Tổng Yên-phụ trước thuộc về châu Bắc-ninh thì nay thuộc về Vị-xuyên đạo binh thứ ba ở Hà-giang.

Làng Cương-sông, tổng Đông-một huyện Lập-thạch (Vĩnh-yên) nay thuộc về làng Pan-chi cũng tổng ấy.

Ngạch khảo hộ. — M. Phạm-văn-Kiêm, khảo hộ hạng tư tại nhà thương Hanoi, theo đơn xin, nay được nghỉ già hạn một tháng.

Giấy bạc giả. — Một người Tây 19 tuổi ở Vĩnh ra Hanoi trong người có một cái giấy bạc 5 p.la giấy bạc giả thì đã bị đòi vào sở cảm hỏi.

VIỆC BẮC-KỲ

KẺ SẶT

Con ai thì đến mà nhận. — Tôi là Chu-thị-Mỹ ở phủ Bình-giang, làng Kẻ sặt, ngày mồng 3 tháng chạp, tôi có bắt được một thằng bé con, độ lên 9 lên 10, ở vùng huyện Ân-thi tỉnh Hưng-yên. Nguyên tôi đi buôn mật, tôi thấy nó bơ vơ ở đấy chạy ôm lấy tôi rồi theo tôi về. Vậy ông bà nào có đứa bé lạc đó thì đến mà nhận.

Chu-thị-Mỹ
Làng Kẻ sặt, phủ Bình-giang

SƠN-LA

Cháy. — Hồi chín giờ đêm hôm 21 janvier 1926 nhà Đàm-văn-Bị ở phố Chiềng-lề tự nhiên bốc lửa ở đầu nhà mé ngoài đường. Những người trong nhà chạy ra cứu, nhưng không sao được, vì lúc ấy có gió, đành đứng nhìn nhà cháy mà chạy lấy lệ thôi đó vậy.

Khi trận đồn trông thấy lửa cháy thì lập tức cho một toán lính khố-xanh và lính cơ hai mươi người chạy ra phố Chiềng-lề để chữa, có quan Giám-binh cũng đến nơi ấy. Nghĩ đến thức lính một cách rất hăng hái, chính ngài cũng xắn mình vào cho lửa đừng cháy để cứu. Nhưng không tài nào chữa ngay được, bởi lúc ấy gió to quá mà nhà lợp bằng rơm dễ bén lắm, nên cháy lan sang nhà bên cạnh, thiệt hại cũng chẳng mấy. Cũng may nhờ được quan Giám binh cùng lính hết sức cứu giúp không thì gió to như thế có lẽ cháy cả phố. Đáng giận thay cho mấy người ở trong phố này, nhà cháy như thế mà họ cứ ra chiều giáp đấu, chỉ quanh quẩn chạy để đạc nhà mình, khốn nạn đã đạc nào có ra đồ đạc ! Nhưng người ấy, thật khờ dại quá không biết rằng nhà người ta cháy mà không chữa được trước đi thì tất nhiên lây sang nhà mình. Việc cháy này người ta có ý nghi cho mấy đứa đã bắt con gái tên là Bị này không được. Nhà này có đứa con gái tuổi vừa đôi tám, mấy người ngấp nghé không được mà sinh lòng thù oán chăng.

Một người trong phố lại cho

VIỆC TRUNG-KỲ

Đám thuyền. — Vào hồi ba giờ chiều ngày mồng mười tháng chạp ta, tại giang-phận làng Hậu-phong (Quảng-ninh), một chiếc đò ngang chở một bọn hành-khách người làng Vĩnh-tay đi qua làng Trang-quán để chụp mấy kiểu ông mày đò ra được nửa vời thời bị sóng gió dữ dội, đắm ngay. Trong bọn hành-khách mười hai người đã chết sống được ba người thôi, còn chín người nữa thời đã chịu thiệt thôi. Hiện nay chỉ mới vớt được bảy cái thi-thể thôi. Thê-thảm thay !

NHA-TRANG

Một việc kiểm nhã. — Chiều hôm 16 janvier vừa rồi một thầy giáo kia, đem học-trò lớp mình đi lại hãng xe tơ để nhờ cái hộ, cho biết học-trò nhờ sự tập thể-thao ở trường mà thân trọng-lượng là bao nhiêu. Đương khi thầy dẫn học-trò đi dọc đường, thì có một trò nhỏ thuộc về lớp khác giở thói chơi nghịch, theo đơn mũ của bọn học-trò thầy mà vứt đi, bỏi thế mà trong bọn học trò của thầy sinh ồn ào, mất trật tự. Thầy thấy cách trò kia chơi vô-lễ, thì la quở cùng tát một tai, để trò biết thế mà chừa thói chơi nghịch đi.

Việc vừa rồi, đến lúc về nhà, không hay trò ấy nói làm sao, khiến cho người cha nổi điên sỗ lên, tuốt tới nhà thầy giáo mà mạ nhục lắm lời rất thô bỉ ; lại dùng lời khinh bạc mà truy nhục tới phụ mẫu thầy giáo nữa. Sau lại còn định phát đơn đi kiện, có người khuyên can mới thôi.

Ông kia sao khiếm nhã như thế ? Có lẽ vì cưng con quá mà không nghĩ chăng ?

H. lái cảo.

Cuộc thi thơ

Cần Ngô-tuy-Quyên nữ-sĩ

MMMDCCXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu vang lừng tiếng cổ-chung
Mở lối văn-minh trong cõi Việt,
Dựng nền đạo-học trước non Nùng.
Chân nho tượng cũ vừng thu nguyệt,
Tiến-sĩ bia xưa bóng cỏ-tùng,
Trải mấy tang-thương còn miếu Vũ,
Còn nguồn học hải đỉnh văn-phong,

Nguyễn-ngọc-Nhiễm
Học-sinh trường Pháp-Việt, Việt-trì

MMMDCCXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu xây từ thuở thánh tông,
Mở cõi đạo thi so Lỗ Phận,
Dựng nền tạo sĩ sánh Thu-ung.
Thêm khuê thêm tỏ miền nam bắc,
Quốc-túy dài in cõi Nhị Nùng.
Còn miếu còn bia còn đạo-học,
Trông lên càng một bụng nghiêm-cung.

Nguyễn-ngọc-Lâm
Học-sinh trường Pháp-Việt, Việt-trì

MMMDCCXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu ai ai cũng kính-cung.
Tượng thánh nghiêm trang vừng nhật nguyệt
Cửa hiền rộng rãi bóng quần tùng,
Đạo nơi đất Bắc nguồn Thù Tứ,
Văn mở trời Nam cõi Nhị Nùng.
Từ Lý đến nay còn kỷ-niệm,
Trông bia còn miếu đạo nho-tông,

Lưu-mạnh-Luận
Học-sinh trường Pháp-Việt, Việt-trì

(Còn nữa).

MỚI XUẤT BẢN

Sách thuốc cho đàn bà con trẻ, cần cho mọi nhà

SẢN DỤC CHỈ-NAM

SOẠN GIẢ : NGUYỄN-VĂN-LUYỆN, Y-SĨ TẠI BẮC-KỲ
Có bài tựa của : Docteur H. Coppin, ancien Interne des Hôpitaux de Paris

CHIA LÀM BA PHẦN :
I. — Cách trông nom cho người sản-phụ.
II. — Cách chăm nuôi trẻ con.
III. — Các chứng bệnh của trẻ con.

SÁCH DÀY 200 TRANG, CÓ ẢNH, CÓ VẼ, GIẤY TỐT BÌA ĐẸP
Hiệu Thụy-Ký, 98, Phố Hàng Gai, Hanoi xuất bản
Bán ở các hiệu sách. . . . . giá : 0$75
Hiệu thuốc Pharmacie **CHASSAGNE**, 59, Rue Paul-Bert có nhận bán và từ nay đến 8 Février 1926 bán chiếu khách... 0$65 một quyển
3002 Ở xa gửi thêm cước phí (recommandé). . . 0$20

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 2 Février 1926 sẽ diễn :
« QUẢN HOA PHÁ TIỀU »
Là vở chèo cải-lương mới soạn xong. Xin cắt toàn nữ ban ra diễn vở hát này rất hay và rất là buồn cười, từ đầu đến cuối.

Tối thứ bảy 30 Janvier 1926
BẠCH XÀ CẤM
Khen người trọn đạo hiếu trung.
Vì chưng ngỗ cảnh bão cùng cho nên.

Tối chủ-nhật 31 Janvier 1926
Buổi hát đặc biệt ???
« Thu nửa tiền »
GƯƠNG TÀY LIẾP
(Hồi thứ năm)
Vở chèo cải-lương soạn thành được hơn 30 điệu hát rất hay. Lần này diễn lại có sửa đổi vài chỗ để nay mai in thành sách bán. Hồi kết cục này rất là buồn cười hơn cả các hồi trên.

Tối nay giá các chỗ ngồi đều chỉ thu nửa tiền. Thu giá đặc biệt như vậy là bản-hội có ý để riêng một tối hát hiến các quý khách một cuộc mua vui ít có. Xin các ngài giữ chỗ ngồi trước kẻo hết. Có bán vé trước từ tối thứ bảy.

Tối thứ hai 1er Février 1926
ĐỨC BÀ THƯỢNG NGÂN
Tích hát này có luyện tiếng mường tiếng quan hồn, nghe rất là êm ái. Vui nhất là chỗ các bà giảng trần. Có vai hát mọi ra hát những điệu rất lạ.

QUẢN HOA PHÁ TIỀU
(Toàn nữ ban ra diễn)
Vở chèo cải-lương mới soạn. Diễn lần lần thứ nhất — Tích hát này rất buồn cười và vui trò từ đầu đến cuối. Ai đến xem cũng không thể nhịn cười được. Có nhiều điệu hát mới đặt ra. Xin các quý-khách giữ chỗ ngồi trước. Có bán vé trước.
3006

BƯU-ĐIỆN THẾ-LỆ

In năm 1925 đã sửa đổi lại các giá gửi thư từ, kiện hàng, mẫu vật, như quyển mới
Giá 0 p. 60 mà tiền cước gửi 0 p. 20. Nếu gửi tiền trước sẽ mua không phải chịu tiền cước.
« Giới bản các hàng sách » Kể từ 1er février 1926 các giá gửi thư từ, kiện hàng vân vân, gửi nội trong Đông Pháp đều thay đổi cả.
Ngài nào đã mua quyển Bưu điện 1kể từ rồi mà muốn lấy thêm từ phụ trương sửa đổi về các giá mới, xin viết thư về cho soạn gửi, sẽ gửi ngay.
PHẠM HỮU-MẬU
Chargé des Postes et Télégraphes
Hanoi gare.
4 630

BÁN GỖ :

Lim, gụ, táp đủ các sắc, ván sàn, giui nhỏ, than cát và than mỏ.
Có gỗ ở cửa lối dem về.
Bán buôn và bán lẻ.
Hỏi tại hiệu **Nguyễn-đức Mai**
Hanoi : *phố bờ sông, số 4, téléphone N° 404.*
Haiphong : *Phố trường Bách-nghệ, số 20 (rue de l'Arsenal) téléphone N° 389.*
Hà-đông *Gare Thường tín số 1.*

Rượu bổ-đào :

« TONIQUE TONKINOIS »
Có từ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên ra đấy, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình là, làm trò-cười ; cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chỉ phê rằng :

Chiếu tâu dâng được thuốc « MONTÈS » một thứ rượu bổ để tăng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gởi cho qui được phòng chẩn-cấp để tế cơ-cấp.

Khâm thử.

內閣奉 旨 欽此 欽受 欽遵 欽奉 欽差 欽賜 欽准 欽許 欽有 欽賞 欽封 欽命 欽加 欽用 欽使

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rao phổi làm cho hay ho vất uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!
Bát thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ:

Thuốc nước bổ huyết

3001 **MÁU BỒ 1$40**

MÁU XẤU SANH RA NHIỀU CHỨNG BỊNH

Sự đau ốm của loài người cũng bởi máu mè không đặng tinh khiết và đầy đủ.

Bịnh đau lắt léo nó làm cho mình hại nhiều.

Như bị mụn nhọt, bịnh ngoài da, đau nhức khi nào mà cái nhân trung nó khẩn vào trong lắt léo, nó làm cho nhức nhối khó chịu, nó lại sanh ra nhiều chứng bịnh khác.

Nhiều khi trong cái bịnh đau lắt léo đó, nó sanh ra bịnh đau trĩ, mấy chứng bịnh kể trên đó thì cũng nhờ thứ thuốc: *DÉPURATIF RICHELET.*

Nó sửa máu lại thông lưu cho đều, nó cứu đã muốn người rồi được mạnh, cũng nhờ bởi thuốc: *DÉPURATIF RICHELET.*

Hễ uống nó vào sự đau nhức đều tan mất.

Mấy nhà thuốc đều có bán, chỗ trữ tại nhà thuốc chánh của ông L. Solirène ở ngang nhà hát tây, Saigon.

Nếu rủi mà hết thì gởi ngay qua hàng cái Laboratoire de t. RICHELET de Sedan, 6 Rue de Belfort, BAYONNE Basses Pyrénées).

3048 a

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng đạ dầy, đau đạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba-chuông, Hanoi

3001

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90 3001

MỘT HỘP THIỆT
THUỐC HƯƠN
VALDA
dùng trúng lý, ngậm phải lúc
thì đủ ngăn ngừa
Khỏi đau đớc giọng, Khỏi đau phải và đủ trừ các bịnh
NHƯNG LÀ
Sổ mũi, nghẹt mũi, phong hàng, ngoại cảm, hoặc đàm nhiệt nổi xâm, vân, vân.
MÀ NHỨT LÀ PHẢI
ĐỔI CHO ĐỤC
THIỆT THUỐC HƯƠN
- VALDA -
bán đựng trong hộp mà thôi, trên nắp hộp nhớ phải có chữ hiệu
- VALDA -
mới thiệt phải

3044 b

祥和裕 YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS
68, Rue des Cantonnais, 68
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ vóc nhiều, hàng tân nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ
Có bán cả hàng ta: Bắc kỳ như the, xuyến, lĩnh, lụa, hàng, quế, văn vân, và hàng Saigon như lĩnh, the, vân vân.
Nay mới có dạ các mùi, lãng thâm, mazo đen và vải mán rộng khổ. Những hàng này bán buôn từng tấm, chứ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.
Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản hiệu xin gửi contre remboursement.

Cần-bạn
YU-WO-TSEONG

3015

SÁCH LUẬT

Quan phó Bình-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 1.50
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá 3.00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

RƯỢU BẠT-HÀ GET
PIPPERMINT GET
rượu này uống đi mát mẻ và mất khan tiếng.

3044 g

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Thuốc này thực đáng làm nổi danh tiếng cho người bào-chế ra, vì hiện đã dùng khắp trong các nhà thương và các nhà nuôi người ốm ở bên nước Đại-pháp. Thuốc này ngày nay ai ai cũng đã biết tiếng, mà lấy làm qui-hóa, lấy làm tin dùng, vì là một thứ thuốc có giá-trị đặc-biệt. Hãy xin kể các thứ bệnh mà thuốc này có thể chữa khỏi: bệnh suy nhược của đàn ông, đàn bà; bệnh thờ thẩn của con gái đến thì; bệnh yếu đuối trong khi thai nghén, trong khi có sữa cho con bú; bệnh mệt nhọc quá về sự làm ăn, bệnh ngơ ngẩn, bệnh đau lưng, dột gân, vân vân.

Chỉ dùng vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì các bệnh ấy thuyên khỏi.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

3001

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Cần một người thợ mạ kền và một người phụ

HỎI TẠI:

GARAGE BOBILLOT

7, Bd Bobillot — HANOI

(Đến xin việc cần có chứng-chỉ)

3010

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ŒNO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dàn bà ở cữ . . . . . Một litre:* **2$10**
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai:* **1,25**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* **0.80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3003

NHÂN DỊP TẾT

Trong **25** ngày từ ngày **15** tháng Chạp đến mồng **9** tháng riêng các quí-khách đến mua hàng, hoặc gửi thơ về mua hàng ở bản-hiệu, mà có gửi giả trước, hoặc cả sổ tiền hàng, hoặc một món tiền sấp sỉ với sổ tiền hàng mua, thì đều có quà tặng cả.

Ai mua **0$50** trở lên xin biếu một chai nhỏ VIN TONIQUE GÉNÉRATEUR J. K. WATSON.

Mua từ **2$00** trở lên, tùy theo sổ tiền nhiều ít, xin biếu hoặc là *một chai rượu mùi, một bánh sà-phòng, một hộp phấn,* hoặc *một lọ nước hoa Pompéia.*

PHARMACIE CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

VỚI 20 QUAN, QUÝ KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lúc mua phải nộp ngay 20 quan và trong 11 tháng mỗi tháng đóng 20 quan theo như các điều khoản nói trong mỗi. (Như vậy mỗi ngày chỉ để ra mấy xu, có thể làm nên giàu có được).

Nộp tiền lần trên được ngay cái sổ vé, chỉ minh minh có quyền sở-hữu, mà lần rút số nào cũng được dự như thể đã đóng hết tiền rồi vậy, nếu vé của mình trúng số được lĩnh nguyên cả lô. Mỗi cái vé PANAMA thế nào cũng trúng một lô, giá tiền lớn từ 100.000 nhỏ đến một 1.000 quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc nhất và lợi nhất

Có đến 200 triệu quan được trúng số

Bản kê những số được trúng sẽ gửi cho người dự cuộc không lấy tiền, về mỗi kỳ sổ số trong bốn kỳ hàng năm.

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOÛT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự các cuộc rút số, thì gửi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

3046 b

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Có những chỉ-dụ sau này chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt quyền lợi: 21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900, 4 Janvier 1920, 12 Janvier 1921, 12 Janvier 1922, 17 Janvier 1923, 10 Janvier 1924, 16 Janvier 1925, 16 Juillet 1925 và 11 Décembre 1925.

TƯ BẢN DỰ ĐỊNH: Francs **72.000.000**
TƯ BẢN NỘP RỒI: » **68.400.000**
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGẠN NGÀY 30 JUIN 1294: » **84.069.020**

Chánh quán tại: Paris (VIIIe), 96, Boulevard Haussmann

Chánh trị-sự: M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).
Phó trị-sự: M. STANISLAS SIMON, trị-sự công-ty Điện-Việt Thiết-lộ.
Tổng chủ nhiệm: M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

Các chi quán:

TẠI ĐÔNG-PHÁP: Nam-kỳ: SAIGON. Trung-kỳ: TOURANE. Bắc-kỳ: HAIPHONG, HANOI. Cao-mên: PNOM-PENH, BATTAMBANG. Quảng-châu-loan: FORT-BAYARD.
TẠI VÂN-NAM: MÔNG-TỬ, VÂN-NAM-PHỦ.
TẠI TIÊM-LA: BANGKOK.
TẠI ANH THUỘC-ĐỊA: SINGAPORE.
TẠI TRUNG-HOA: BẮC-KINH, THƯỢNG-HẢI, THIÊN-TÂN, QUẢNG-ĐÔNG, HƯƠNGCẢNG, HANKÉOU.
TẠI PHI-CHÂU: DJIBOUTI.
TẠI TÂN-THẾ-GIỚI: NOUMÉA.
TẠI TAHITI QUẦN-ĐẢO: PAPEETE.
ETABLISSEMENTS FRANÇAIS DE L'INDE: PONDICHÉRY. 3048

Hiện viết tắt để gửi điện-tín: INDOCHINE.

UỐNG RƯỢU CHAMPAGNE

PHẢI UỐNG THỨ

Pommery & Greno

mới là sành-rượu, và lịch-sự

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Phát-diệm, Yunnanfou, Tourane, Huế, Quinhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh.

3007

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)